

Trestemmig bloksats i rockarrangement - 1

Akkordtoner

I en bloksats har en af korets stemmer melodien mens de andre følger så parallelt som muligt. Bloksatsen er nemmest at lave hvis melodien har *få store spring* og hvis melodien har *mange akkordtoner*.

Melodien behøver ikke at ligge i overstemmen men skal som udgangspunkt blive i den stemme den starter.

Der er ingen faste regler for hvordan en bloksats *skal* være, men en række ideer til hvordan den *kan* være. I sidste ende må man lytte til satsen og vurdere hvordan man ønsker den skal lyde.

Men samtidig kan man godt opstille nogle retningslinier der som regel sikrer at det endelige resultat bliver velfungerende.

§ 1. Når melodien har akkordtoner har de andre stemmer også akkordtoner. Ved akkorder med mere end tre toner udvælges tonerne som i blokstemmer (dog er der større frihed til f.eks. at fravælge f.eks. 7'er hvis det giver bedre stemmeføring) .

Opg 1: Lav blokstemme i nedenstående to takter af Tears In Heaven. Læg melodien i midten dvs at du skal notere melodien i nederste nodelinie og tilføje en stemme over og under. Bemærk at akkordskiftet til Hm ligger på 4-og og ikke på 1-slaget

melodi
(pige)

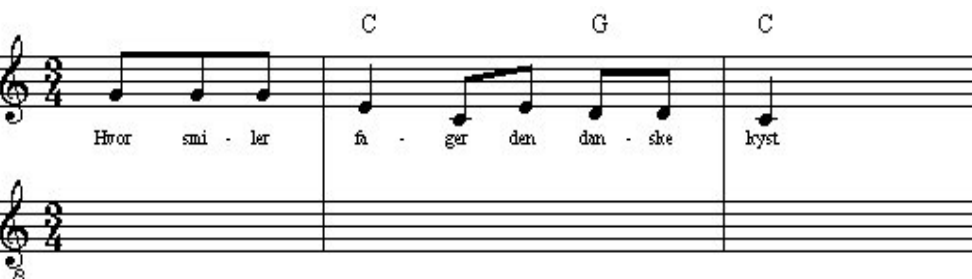
kor
SAA

Opg 2: Lav en blokstemme til de to første takter af Hvor Smiler Fager. Optakten kan med fordel laves unisont - dvs at du i koret bare laver de tre g'er i optakten og skriver *unisont* over. På ordet *fager* bliver satsen 3-stemmig. Lad melodien ligge som den dybeste af de tre stemmer:

Melodi
(pige)

Kor
TBB

Opg 3: Lav et 3-stemmigt blokstemme-kor til takt 1 og 2 og lav et flydestemmekor på takt 3-4 på *uh*. Du må selv om hvor du placerer melodien i bloksatsen. (Pas på løse fortegn)

Em H⁷ Em C⁷ H⁷ Em

Melodi (dreng)

8

When Is - rael was in E - gypt's land Let my peo - ple go
Op - pressed so hard they could not stand Let my peo - ple go

Kor SAA

Opg 4: Lav en bloksats til de første 6-takter og lad enten takt 7-8 være unisone eller lad koret holde pause. Pas på løse fortegn. Fravælg tonerne i 4-klange så det bliver lettere at synge

D⁷ G⁷ C⁷ F D⁷ G⁷ C⁷ F

8

What goes up must come down Spin-ning Wheel got to go round

D⁷ G⁷ C⁷ F C⁷

8

Talk-in' 'bout your troubles, its's a cry-in' sin Ride a paint-ed po-ry, let the Spin-ning Wheel - spin

Opg 1: Lav en blokstemme til t 1-2

Melodi (dreng)

Kor SAA

I shot the sher - iff but I...

Opg 2: Lav en blokstemme til t 1-4 for SAA - lad melodien ligge i midten

No wo-man, no cry

No wo-man no cry

Opg 3: Lav en bloksats af Cecilia. Tilføj en overstemme og en understemme for et 3-stemmigt herrekor. I takt 4 hvor melodien går ned på c kan du evt lade de to understemmer falde sammen til en stemme til slut så springet når vi går videre ikke bliver så stort. NB! Vær opmærksom på liftede akkordskift.

Cel - lia you're breaking my heart You're shaking my con- fidence dai - ly Oh Ce -

ci - lia I'm down on my knees I'm begging you please to come home

Opg 4: Lav en bloksats med melodien i midten. Du kan på enkelte dybe toner overveje at lade satsen blive to-stemmig. På optakter kan man evt lade den være unison, hvis det gør den mere sangbar. Begge dele kan fjerne nogle store umotiverede spring i over og understemme.

F C F C F C

Hej - ho for lut - læn - di - a lum kom-mer som kal-det til

Dm A F C F C

sla - get Hjem me er jæ - ge - ren hjemvænt fra jagt og

F C Dm A Dm

sø - man - den hjemvænt fra ha - vet

Trestemmig bloksats i rockarrangement -3

§ 3. Når melodien har akkordfremmede toner som ikke optræder som gennemgangtoner mellem to akkordtoner vil vi lade de to stemmer, der ikke har melodien tage akkordtoner. Disse akkordtoner udvælges så vi undgår sammenstød mellem de tre stemmer. Undgå især små sekunder (eller lille sekund+oktav) mellem stemmerne.

Opg 1: Lav en 3-stemmig bloksats. Læg melodien i midten i et herrekor.

Chords: C, G, F, C, F, Fm, C

Lyrics:
 He's a real Does - n't have a No - where Man point of view sit - ting in his knows not where he's No - where Land go - ing to
 ma - king all his No - where - plans for No - bo - dy
 Is - n't he a bit like you and me - .

Opg 2: Lav en bloksats af nedenstående 8 takter. Vær opmærksom på at akkordskiftene til F og Gsus er liftede. I 5. og 7. takt optræder akkordfremmede toner der ikke direkte er gennemgangstoner eller vippetoner. Behandl dem som beskrevet ovenfor.

Chords: C, Am, F, Gsus⁴, Am

Lyrics:
 Ev' - rybreath you take ev' - ry move you make
 ev' - ry bond you break ev' - ry step you take I'll be watch ing you

Trestemmig bloksats i rockarrangement-4

Den tidligere regel for hvordan akkordfremmede toner behandles kan her omformuleres:

§3: Når melodien har akkordfremmede toner som ikke optræder som gennemgangstoner mellem to akkordtoner er der flere muligheder:

- a. vi udelader den akkordtone der ligger umiddelbart under den akkordfremmede tone. Hvilke tre toner der skal indgå i en firklang udvælges næsten som vi plejer ved flydestemmer - vi udelader grundtone eller evt kvint men kan også hvis det giver bedre stemmeføring eller færre sammenstød udelade 7'eren.

Eks 3a: Bemærk under akkorden Fm: da meloditonen er *g* udelades akkordtonen *un*der - tonen *f*. Her giver det et problem fordi stemmerne er ved at bliver for dybe men klangen er god.

hvis melodien ikke ligger øverst så skal vi undgå små sekundsammenstød med melodien.

Sammenstødet mellem *as* og *g* lyder ikke godt når *as* ligger en halv tone over *g*. I eksemplet ovenfor hvor det virkede lå *as* en septim under *g*.

Det gøres ved:

- b. at lade den stemme der støder sammen med melodien bevæge sig parallelt med melodien, så den også først falder på plads på næste tone.

Eks 3b: Problemet med sammenstødet mellem *as* og *g* er løst ved at tonen *as* også først falder på plads lidt senere. Over stemmen følger altså parallelt med melodien.

- c. at lade alle tre stemmer følge parallelt med melodien

The image shows a musical score for the song 'Romeo når Julie'. It consists of two staves. The top staff is the melody, and the bottom staff shows two other voices. The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 4/4. The melody starts on a C4 note and moves up stepwise to an F4 note. The two other voices follow the melody in parallel motion, one an octave below and one an octave above. The first measure is labeled with a C chord, and the second measure is labeled with an Fm chord. The lyrics 'Ro - meo når Ju - lie' are written below the melody.

Eks 3c: Her følger begge de to andre stemmer parallelt med melodien.

Vi kan også formulere en mere generel regel, hvis alt andet svigter:

§3-II: Når melodien har akkordfremmede toner som ikke optræder som gennemgangstoner mellem to akkordtoner er en løsningsmulighed at udvælge de to toner fra akkordtonerne der giver de mindste sammenstød med melodien.

The image shows the same musical score as above, but with a different solution for the two other voices. The melody is the same. The two other voices follow the melody in parallel motion, but they avoid the dissonance that would occur if they followed the melody exactly. Instead, they choose the two notes from the chord that are closest to the melody notes. The first measure is labeled with a C chord, and the second measure is labeled with an Fm chord. The lyrics 'Ro - meo når Ju - lie' are written below the melody.

Eks 3-II: Her har vi undgået tonen *as* der støder sammen med melodien. Metoden er OK, men her er løsningen dårligere end de fleste forslag ovenfor.

I øvrigt kan man godt ved store spring i melodien lade det trestemmige kor nøjes med to forskellige toner hvis det ikke er for lang tid, hvis de to toner ligger i terts eller sekst-afstand og hvis det samtidig gør stemmeføring meget bedre.

The image shows a musical score with two staves. The top staff is the melody, and the bottom staff shows two other voices. The key signature is C major, and the time signature is 4/4. The melody starts on a C4 note and moves up stepwise to an F4 note. The two other voices follow the melody in parallel motion, but they avoid the dissonance that would occur if they followed the melody exactly. Instead, they choose the two notes from the chord that are closest to the melody notes. The first measure is labeled with a C chord, and the second measure is labeled with an F chord. The lyrics 'Ro - meo når Ju - lie' are written below the melody.

Her ligger melodien i midten, men i springet i slutningen af 1. takt skulle overstemmen egentlig en sekst op. For at undgå dette springer understemmen op og tager tertsen mens overstemmen doubler grundtonen. Da tonerne *c-e* ligger i sekst afstand og da det kun er kort tid er det en god løsning.

Blokstemmer, flydestemmer og korsvar.

Hvordan kan de kombineres?

Lav blokstemme i takt 1-4 uden korsvar i pauserne. Lad evt solisten tage optakten alene

1 F 2 B \flat 3 C 7

Vi el - sker vort land når den sig - ne - de jul
vå - ren hver fugl o - ver mark, un - der strand

Lav en flydestemme i takt 5-7 - den behøver ikke at være rytmiseret

4 F 5 B \flat 6 F

tæn - der i hvert
la - der stem - men til hil - sen - de tril - ler sig

Lav et lille korsvar i takt 7-8 - få skæve markeringer. Lad solisten tage optakten til t. 1 alene

7 F/C 8 C

ø - je når om
bø - je

Doven flydestemme: En flydestemme i lange nodeværdier dvs få toner pr akkord . Husk at lifte akkordskift der hvor du skal (evt hvor du kan)

Korsvar: Lav få skæve markeringer. Korsvaret skal helst ligge stille (pause eller lang node) når solisten starter i t. 8. Det kan begynde efter 3-slaget i takt 7 hvor solisten bare ligger stille eller vente helt til takt 8. Du må godt udelukkende tænke i rytme. Melodien i korsvaret er ikke det vigtigste. Husk at angive hvilken tekst koret skal synge på. Koret kan tænke fremad og synge *Når om* inden solisten når til det og lade ordene hænge, eller koret kan tænke tilbage og bruge *ø-je* eller koret kan kommentere teksten med f.eks: *Ja vi gør!* Start med at vælge teksten inden I anbringer den rytmisk. Det fungerer ofte bedste.

Blokstemmer: Når du laver bloksats i takt 1-4 er det naturligt at melodien ligger nederst. I slutningen af takt 3 er der et stort spring i melodien. Brug mulighederne for at vælge toner friere i en 4-klang til at lave springene lette for korstemmerne.